

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cum S. Scripturæ, tum SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 12. Christus B. Virgine titulum non ad scribit matris, quando illi de cruce loquieur quantenus Martyrium eius simile foret illi quod ipsi patiebatur ab æterno Patresuo destitutus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Ioh. 19. *cuspidē lancee voluit elici: Ex continuo exiit
 sanguis & aqua. In B. Virgine operatur amoris
 ignis, quia erga Christum se nec eximio, Deo
 in sacrificium offert eadem penas, dolores,
 & tormenta, quibus sibi cordis intima
 torquebantur, sicut Christo corporis sui
 membra. Sicut autem, ignis ferum superat
 acuitate: molestior est iniustitia, quam Virgo
 sentit in anima, quam dolor ille quem
 Christus in corpore, ex ea parte, quae bona
 sine mala animae, potiora sunt quam corpore:
 Stabat iuxta crucem: et in corde suo
 eodem quos Christus in cruce, perculit
 dolores: unde erant in illa sicuti: Christis
 Praenouerat Deus quam proprius, miris
 esset matri dolor, quae filium spectaret
 aspirantem: & quia eo vique augeri pote-
 rat, ut mors filii a matre conspiceret, illam
 interimeret, veluti in matribus leuamen huius
 tormenti praecanere, et am in animalibus
 Deo consecratis in sacrificium, Quapropter
 intinxit: ut eodem die ouis cum agno non
 occideretur nec immolaretur: hanc autem
 rationem huius praeccepti adducunt SS. PP.
 quia contingere poterat, ut ad eandem la-
 niceram occurrerent sibi ouis & agnus,
 & ouis agnum cerneret immolari: quia
 verò matri propria mortis pena sufficiebat
 prohibet Deus ne alia grauior illi pena
 infligatur, nempe ex morte filij sui, quem
 videt sacrificari: oculi namque matris, quae
 filium cernit morientem, licet ouis, sic
 nullo praedicta iudicio tamen ouis mortem
 sentit ut propriam, unde hoc Deus lege sua
 fieri prohibuit. Illam penam, utpote adeo
 grauem cum nolit Deus ut ouis patiat, ut
 mater agni, iam immolanda, decernit Deus
 ut Virgo patiat, quia voluit illam martyrem
 et tollere illustriorem & martyrio quidem
 illustratissimo nempe eodem quo Christus in
 cruce occubuit: ut autem per illud fieret
 illustrior, non permittit ut aliud quam id quod
 Christus, ipsa patiat, Et hoc quomodo fieri
 si praesens adit, & vicina cruci dum Christus
 in ea patitur: etenim ipsum intuetur morientē,
 ut propria mater, & amore flagrans arden-
 tissimo, grauisimè in corde suo eadem susti-
 neret tormenta, quae filius suos in corpore
 tolerabat. Et igitur si concedatur illi quod
 ouis interdicitur, cuius agnus est immolandus
 ut praesens adit d. umi sui Christi sacrificio
 quatenus Deo singulari illam auxilio solatur
 te, in corde eius dolor ille perferretur: moris
 filij sui de siderat simili, siatque quae martyrio
 eius tantò gloriofius.
 §. 12. *Christus B. Virgini simul non ad-
 scribit matris, quando ille de cruce lo-
 quitur: quatenus martyrium eius simili
 foret illi quod ipse patiebatur ad eum
 Patre suo destitutus.*
 Verumamen hoc amplius exortemur,
 Crux Christi ea fuit, ut omni delictorum
 solatio moreretur: hoc igitur modo patitur
 proximior cruci Christi adstabat Virgo: ut
 noueris hoc non esse simpliciter mon. Huius
 status est Dominus suos sequaces: Quae
 ventre post me, tollat crucem suam & sequatur me.
 Crux Christi ea fuit, ut abique vno latere
 pateretur: unde sic ait: Veni in aliam partem
 maris, & tempestas demersit me. Cape similitudinem
 dinem: quanto nauis maris infesta turbata
 tempestate, nulla affluget nauis consolatio,
 si caelum inueatur, decidit de nubibus,
 umbres, grandines, tonitrua, fulgura, radii
 igniti, scintillae ut eam absorbere vellet exten-
 tur: si ad latus hoc se conuertat, perferat ventus
 qui nauim a tramite recto quo tendebat auer-
 tate si ad aliud latus, alius spirat turbo, qui
 nauim ad scopulos in frustra, turbulenta
 comminuat: nulla parit porta ad quam
 pullando, via illis aperitur. quae de tempesta-
 te liberentur incolumes: omnia direxit con-
 clusa, ne miseris solamen adueniat. Tunc
 fuisse Christum in passione sua, contem-
 plari omni destitutum retr. gerio: nec enim in caelo
 repetit illud, nec in terra, nec in amicis, nec
 in nouis, nec in Apostolis, nec in re aliqua, sed
 qua sperare aliquos possit. Hic ea Christi
 crux est, hoc eius illustre Martyrium, saepe
 pluribus in passione sua potius sunt lenientia.
 D. Laurentium craticulae ardenti impo-
 nunt caelesti Deus lenimine solatur est, & confortat
 tantum, D. Tiberium, & D. Vincentium diuina
 sua gratia roborant: his omnibus et sua parte,
 solatur adfuit Deus cuius dono vires leni-
 rent ad tormenta, minusque crucians perfer-
 re sentirent. Quapropter adeo hilares erant,
 tantòque letiores quanto cruciatus erant,
 ac diores.*

X

Chilium autem nullum affectus est sola
 non, ut quidem a patre suo celesti: quia
 ponit erat ille cui facti factio fiebat offensae,
 quam ex rigore postulabat iustitia, iuxta
 decretum in diuino suo conuulsum consilio.
 quod Christus omnes illos cruciatus
 potiusque patretur in istam grauitatis
 in se satisfactorem. Et in quantumque
 patrem suos respicebat oculos, porras omni
 no reperit oculos, immo etiam consolatio
 nis: totum patris fuit, & amplius patri, dolor
 omnia, omnia dolor. Vnum tangam modo
 quod angustias eius lenire poterat: & exocia
 tis grauis irritabat, dum eam intueretur croci
 fixa straxim, & eadem in corde suo toleran
 tem, quae filius angustias: *Subat iuxta crucem*
 & absque illo genere consolationis sibi
 comparem: ut non habeat quo confugiat: nisi
 ad filij sui crocem, illum deprecatur, ut per
 illam patientiam illi tanto ferendo dolori
 largiretur: quia, quidquid sibi habet proxi
 mum, eum est, etiam & ipse dilectus disci
 pulus D. Ioannes illi vicinus nouum illi
 promocat tormentum in illa tam iniqua
 cum Christo commutatione, quando a filio illi
 subrogatur in filium: *Mulier ecce filius tuus.*
 Hoc enim nihil fuit aliud quam nouas ex
 plodere laguas quibus materna viscera lau
 crabantur.
 Multi SS. PP. dubitarunt, quid cause fuerit
 quod Christus hac occasione B. Virgini
 castissimae matris nomen subtraheret, tan
 tumque dixerit, *Mulier*. Quorum alij pietatem
 spectantes respondunt: quod noluerit ea hora
 matris eam nomine compellere, ne tristitia
 illam affigeret, nouoque illo nomine cor
 rupte ut seculo irasceret. Dilectebat ex
 hoc mundo Christus materque eius sanctissi
 ma tantis ex eius absentia angustis obreue
 hant, ut hoc solum sufficeret quo cor eius
 inextinguibile tantum premeretur inextinguibile, quam
 nec Angelorum nec hominum, complecti vale
 rent ingenia. Quod si Apollolis tantus in
 salute maioris Christi absentia, quantum ap
 ple saluator illis aperuit, dum de morte sua
 iam illanti locutus, atque ad Patrem discessu,
 sic ait: *Sed quis hoc locutus sum vobis, tristitia*
 inpletura ex amore & afflictione spiritus
 inquam et Christi absentia contraheretur: quid
 uide B. Virgine nobis iudicandum? Ne vero

novo dolore matris augetur desolationem,
 ab illo tunc nomine & titulo prudenter ab
 stinuit, ne cruciatum illi duplicaret, sicut Isaac
 filius patri suo Abraham, dolorem exacer
 bant, quando iam ab illo immolandum illum
 sic alloquitur: *Pater mi*, patris illum nomine
 compellans. Legi tamen hanc & piam ap
 pto declarationem, & sufficere hanc eam
 esse quam SS. Patres assignant, ut eam
 ueneremus, & praeceptam tutamque esse
 censuimus.
 Verum tamen ut proposito nostro loquamur
 apposite, dico: Eo tempore nomen subtrahit
 matris, & tantum ait: *Mulier*: ut per omnia
 matris suae martyrium & tormentum suo
 foret simillimum, quod omni uoluit dei tra
 tum finire subsidio. Dignitas matris Dei tanta
 erat, ut dicit D. Thom. quod quia iam in sua
 excellens comprehendat infinitatem. Quis
 hoc titulo primum decorata & salutata fuit
 tanto cor eius gaudio delibatum fuit, ut
 eius iurata eam Angelus gratia plenam
 salutauerit. Non est hoc passionis tempus
 uisio uirginis opportunum, sed martyrio,
 dolori, peccaque dedicatum. In illo nihil sit
 oportet quod leuamen adferat, in hac igitur
 occasione titulus ille matris non audiat
 ex ore Christi veri Dei, ne per hanc vel
 minimum eius dolori subtrahatur. Unde
 sicut Christo in ultimo tempore instanti quo
 sperare poterat quoddam desolatus suis
 leuamentum, ex matris suae sanctissimae
 praesentia, iam pendens in cruce, grauiorem
 inuenit desolationis & mortis rationem
 in eo quod sciret materna viscera doloris
 gladio transfodiri: atque certo quodam
 modo solamen illi defuisse, quod ipsa filio
 poterat exhibere: ita humiliter statuit ut illi
 sanctissimae suae matri deficeret vicinus
 leuaminis praeparum suarum recursus, titulus
 scilicet ille & nomen matris quo illam ea
 tempestate poterat honorare: quocirca illum
 omittit, & nomen assumit mulieris: *Mulier*
ecce filius tuus: ut eo modo tormentum illius
 & martyrium in corde ipsius foret absque
 omni genere leuamenti tenuissimum: sicut
 & suum in corpore erat quantum acerbissi
 mum.
 IV.
 Ioannes
 Christus
 ubi sub
 stituit:
 Ve autem haec amplius clarerit titulum
 eadem hora in locum suum matri subrogat in
 filium D. Ioannem: *Ecce filius tuus*: ut tanto
 R r r a mole-

10 23
 Secunda
 ratio
 1293
 IV.
 Ioannes
 Christus
 ubi sub
 stituit:

V. Inde Vir- ginis do- lor ac- crevit.

molesius cor eius hæc mutatio perturbaret. Replevit me amaritudine: acrimoniaque cordis
 Doctrina est hæc D. Anselmi, & etiam D. pizofocavit angustis: ita ut omnia
 Augustini qui prius illud dixerat, quod Ioan- nis doloribus quibus redundavit pie-
 nem pro se commutando, amariorem B. Christi corpus: & ipsa quoque pleuritis
 Virgin. tristitiam ingesserit; sumpsit enim
 iacturæ dolor incrementum, dum illi discipu-
 lus pro magistro subleuitur, & pro creatore
 creatura, & pro Domino seruus, Evæ Abel
 subrogatur æquivalens, unde & solamen
 accipit. B. autem Virgini nequaquam: unde
 dolor accrescit illi, & tormentum. Conatur
 Laban generum suum Iacob ignavus irritare,
 ut illum ex molestia sibi turis subit ret.
 Et quando elapsus postmodum, septennio
 socero fidelis servierat, iamque maioratum
 anima suæ sperare nempe Rachel in sponsam
 sibi tradendam, tantum perfidus molitur
 Laban ut pro Rachel: Liam subleuit. Quis
 ve: bis explicet moerorem quo Iacob oppri-
 mendus erat, permutacionem æticens adeo
 disparem in sponsa sua quam ex toto corde
 desiderabat? Hoc idem igitur meâ sententiâ
 Christus egit, ut tanto foret dolor eius absque
 omni solatio trucidentior: etenim nullum
 habuit Vugo SS. festinus subleuitusque
 gaudium, quàm dum Christo Domino, Dei
 filio, suoque gloriatur, & matrem se esse
 Deiparam. Ut eo igitur tempore quo filius
 grautoribus demergitur poenarum fluctibus,
 nec ullam invenit apertam solatio ianuam:
 nec illa similiter invenit; appositè titulum
 subijcet matris, mulierem tantummodo eam
 appellans: atque ut acerbius cor matris vul-
 neraret, ad confirmacionem eius quod hæc
 causa fuerit, cur matris nomen omiserit, hæc
 facit commutationem, assignans illi Joannem
 in filium: Ecce filius tuus: ut omnino verifi-
 cetur tormentum esse secluso omni leuamine
 martyrij Sanctissimæ Virginis, non minus
 quam Christi: & sicut omnia flumina de
 mari securunt, atque in illud de quo revo-
 luuntur, omniaque illud recipit sic ut ex illis
 nihil ei superfluat: ita omnia tormenta, dolo-
 res, angustia flouit in Christum, omniaque
 patitur, sic ut nihil illi per hoc superfluat
 etenim Cum malediceretur, non maledicebat:
 Sed hoc ea conditione ut iterum fluant in cor
 purissimæ Virginis, & hoc mare possit appel-
 lari tormentorum, sicut & corpus Christi:
 Falsa est velut mare convulsio tua: Enasit cor
 molitudo: & matris ut mare cruciatuum: quia:

f. 13. Quamvis omnem spiravit cralid-
 ratem, quidquid inuicè Christi corpus
 intulerunt, qui fecerit illum torquenti:
 singularis attamen sui ibi lauat
 ille namque Virginis pelum trans-
 dit.

Quando iam Christi corpus clavis confixa
 in sublime extulerunt, atque ei secum
 impetu in effusum purum decideret
 miserunt, ut in eo fixa consisteret, omni
 illi dolores plagasque renouaret. Tunc illi
 obscuratus est, ut tale quid spectaret: tenens
 ut impossibile haberet posse videri creaturam
 in cuius conspectu tanta pariter eius cruciatu
 Erat vita sua pendens ante se. Vita, à qua vitam
 dependet esse, & omnium consuetudo crea-
 turarum, in ligno pendebat, & eorum
 primò o Virgo purissima, quemodo igni
 fieri potest ut vitam creatura videret?
 Ea igitur de causa sol obscuratur, & velut
 sibi oppandit nebrarum ne in creaturam
 tantam videat immanitatem. Quale ergo
 futurum est Virginis tristissime tormentum
 illum pati conspicientis? Quamvis eorum
 dolor opprelsit dum cerat Christum
 eruce morientem, nec habentem ubi capere
 suum spinis confossum lassumque rediret
 quiescat? Secundo filium contemplantur
 mortis dolore ac poena colluctantem:
 Cum clamore valido ex larynx respicit
 Petre præ dolore suffragantur, terra vocat
 & concutitur, aperiantur sepulchra: atque
 ut dixit Dni. Dionys. Tota mundi machina
 dissoluitur. Vniuersa mundi moles tremore
 concussus dissoluitur et aëro dolerent
 nimo & ipsi mortales inimici præ terrore
 constabescunt, suaque rudent pedes illi
 ac: rictum meroris argumentum: Resonant
 percussibant pectora sua Denique omnes
 lamentandi huius & hortentis spectatores
 supplicij tantis agitatis sunt interitus angustia
 ut sibi mortem immingere non subiret
 iudicarent: Omnes qui aderant ad spectandum

1. Pet. 1.
 21.
 Thren. 3.
 15.